

Васько, небіж мій

Остап Вишня

Небіж у мене, — племінник, значить, — єсть.

Кличу я його Васьком, а він мене дядьком.

Прізвище йому не таке, як у мене, бо небіж він мені по матері, — мати, тобто, його сестрою мені доводиться, а його батько, виходить, мою сестру держить.

Двадцятий рік Васькові пішов.

Ну, звісна річ, він у Червоній Армії, в піхоті, в розвідниках, і вже молодший сержант.

І вже в його орден Слави III степені, і медаль "За відвагу", і "Червона Зірка", та до того ще й чималенько подяк од командування.

Хлопець він-таки справді чудесний. І їй же богу, не тому він чудесний, що мій племінник.

Ну, вже що веселий, ну, вже що дотепний, — ну, не було в нашому селі другого такого, й квіт.

І на гармонію грає, і на скрипку, і на бандуру...

І співає, і танцює. Та як танцює! Там так танцює, що навіть баби до клубу почали вчашати, щоб тільки на нього подивитись.

І польки, і краков'яка, і гопака, і руського, і лезгінки, і фокстрота, і румби, і тустепа...

Бабі нашій тільки тустеп чогось не до вподоби був:

— Не круткий, — казала, — танок! Та й назва якась така чудернацька! "Ти в степ"! У хаті, — каже, — танцюють, а "Ти в степ" звуть...

І у волейбола грав, і в футболу — такий форвард, що хотіли вже якраз перед війною в обласну команду забрати.

Пам'ятаю, було йому років із вісім, я йому м'яча подарував. Він першим ударом збив бабі очіпка. І на що вже баба прудка була, а не впіймала — втік.

Не хлопець, одне слово, а всі чотири правила з арифметики.

Ну, як і у всякого такого хлопця, звичайно, є в нього й Оленка. І Оленка проти Васька не спасує. І очі, і коси, і все інше, що має бути в кожній Оленки, — все в неї на місці, і всього не більше, ніж треба, і не менше, ніж треба.

А до того ще Оленка й комбайнер.

Васька оце трохи підранило. Полежав він із місяць у шпиталі, вилікувався, дали йому на місяць відпустку, побував він удома та, вертаючись на фронт, до мене заїхав.

Ну, поговорили-побалакали, чим абонемент послав, пригостилися.

Раптом Васько встає, одкриває валізку, витягає звідтам гнучку таку грушеву хлудинку, — ну, просто тобі як стек, — подає ту хлудину мені та й каже:

— Оце, — каже, — нате, дядьку, заховайте, та як вернусь я з фронту не Героєм Радянського Союзу, спускайте з мене що б на мені не було, не взираючи на лиця: чи

бриджі, чи галіфе, чи гольф, чи прості собі штанчата, чи з кантами, чи без кантів, — спускайте й бийте оцією хлудиною на чім світ стоїть! Не ойкну й не крикну! А як почую, що жалієте, б'єте не з усієї сили, тоді вибачайте — зірву з вас ваші, разом із підтяжками, і тоді вже не прогнівайтесь...

— Що це ти, — кажу, — Васю? Чого це ти так? Хто це тебе так?

— Олена! Надійка, — каже, — помічниця в мене, а з Героем розписалася, так ото щоб я, комбайнер, не за Героя віддалася!? Та не буде цього ніколи!!

— Не любиш, — кажу я їй, — ти мене, Оленко!

— Люблю, — каже, — Васю! Люблю!

Та й поцілувала.

І аж очі Васько заплющив...

— Дядьку, — каже, — ви знаєте, як Олена цілує?

— Ні, — кажу, — не знаю! Не пробував!

— Летить, дядьку, міна, виє, свистить, харчить, а я дивлюсь на неї, чую всю цю пекельну мелодію — і хоча б вам ха! А й оком не моргну! А як Олена поцілувала, так ніби мільярд золотих трасуючих куль тебе пронизали! На губах забринів мільярд бджілок з нектаром, серце розпістерлося на всі груди, і з усього тіла мільярд краплин крові ллянув у серце, і в голові миги-миги-миги, — мільярд мигів, — зробилося млосно і трохи не впав!

— Ой, дядьку! — Васька кинувся на мене, обхопив руками, стис...

— Василю! — зойкнув я, — хай ти скажишся! Що ти робиш!? Задавиш!

— А таке, дядечку, мені й у бліндажі раз було. Сиділи ми, наказу чекали. Та й задрімали. І наснилося мені, що Михайло Іванович Калінін вручає мені орден Леніна і медаль "Золоту Зірку". І приїхав я, вроді, додому, а назустріч іде Оленка. І в українському вбранні. Плисова на ній керсетка, кубова рясна спідниця, сорочка вирізуванням, біла-біла, червоні сап'янові чобітки, на голові волошковий вінок, коса вся стьожками заплетена, на шиї намисто, дукати... Я прожогом до неї, стис її в обіймах: — "Оленко, — кричу, — тепер ти вже моя, моя! Біжимо до загсу!"

Коли це хтось басом як закричить:

— Товаришу гвардії молодший сержант! Чого це я "моя, моя, моя", коли я гвардії червоноармієць Рипиця!? І до якого загсу, коли нам он до того косятьолу в розвідку трайти!? Та не давіть, — кричить, — так, бо задавите!

Кліпнув я очима, а коло мене Рипиця харчить, червоний, аж синій.

— Ото, — кажу.

— Ну, прощайте, дядьку, треба їхати. А про хлудинку не забувайте! Та не думайте, що геройство здобуватиму тільки для Оленки, ні, за волю та честь Батьківщини перш за все!

Поїхав Васько на фронт, а я все прошу дружину:

— Попришивай, — прошу, — міцніше гудзики до підтяжок! Пришивай, — кажу, — краще дратвою!

— Та вони й так міцно попришивані.

— То, — кажу, — як на мирний час, то воно, може, й міцно, а в нас час воєнний, всяко може трапитись...

Ходжу, було, по хаті, побачу грушеву хлудину, та мимоволі й смикну за штани: чи видержать ґудзики.

— Ну, а тепер угадайте що далі було?

Не знаю, чи здобув Васько високе звання Героя, чи ні, знаю тільки, що оце днями телеграму мені принесено:

"15-го записуємося з Оленкою в загсі. Обов'язково приїздить на весілля. Васько".

Мені так легко зітхнулось. Узяв я грушеву хлудинку та й подарував сусідовому хлопчикові, а на дружину нагримав:

— Попришивають ґудзики до штанів дратвою! І куди це годиться? Поки застебнеш, пучки заболять! Це ж ґудзики, а не підметки!